

पुना International School

Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

SUMMATIVE ASSIGNMENT -2 2022-23

Grade – 6

Subject- SANSKRIT

*ग्रीष्मे शरीर सस्वेद शीते कम्पमयं सदा।
हलेन च कुदालेन तौ तु क्षेत्राणि कर्षत॥

= गरमी में किसान दम्पती का शरीर पसीने से युक्त लथपथ रहता है।
ओर सर्दी में ठण्ड से कांपता रहता है। फिर भी वे दोनों हल ओर कुदाल से
सदा खेतों को जोतते रहते हैं। अर्थात् किसान कठिन से कठिन स्थिति में भी
अपने खेत में काम करता है।

*राघव माधव ! सीते ! ललिते !
विमानयानं रचयाम।
नीले गगने विपुले विमले
वायुविहारं करवाम॥

हे राघव ! माधव ! सीता ! ललिता !
हम सब एक विमान (हवाई जहाज) बनाए ।
विस्वृत और निर्मल आकाश में वायुयात्रा करे।
अर्थात् आकाश में सैर करे ।

- * एकपदे उतरत लिखत।
- 1 जनाः पुष्पाव्यजनानि कुत्र अर्पयन्ति ?
- योगमायामन्दिरे बह्मितारकाकी इत्यस्य समाधि स्थले च अर्पयन्ति।
  - 2 स्वामी अजीजाय ककं दातुं न इच्छन्तः ?
- स्वामी अजीजाय धनम् दातुं न इच्छन्तः।
  - 3 अस्माकं भारतदेशः किद्दशः अस्ति ?
- अस्माकं भारतदेशः उत्सवप्रियः अस्ति।
  - 4 ककं श्रावनयतुं मशशुः चन्नं कथयन्तः ?
- गीनतं श्रावनयतुं मशशुः चन्नं कथयन्तः।
  - 5 मार्गे कः आगच्छत ?
- मार्गे पथिकः आगच्छत।
  - 6 पथिकः किम् अवदत् ?
- पथिकः अवदत् दशम् त्वम् असि।

7 अस्मिन् पाठे कः मातुल ?

- अस्मिन् पाठे मातुलः चन्द्र अस्ति।

8 नीलाकाशःकिद्दशः अस्ति ?

नीलाकाराः अतिशयविस्तृतः अस्ति।

9 चन्द्रस्य सितपरिधानं कथम् अस्ति ?

चन्द्रस्य सितपरिधानं तारक खचितम् अस्ति।

10 मातुलचन्द्रः किं न किरोति ?

- मातुलचन्द्रः स्नेहं न किरोति ।

11 अजीजः कां व्यथा श्रावयति ?

- अजीजः एकां वृद्धां व्यथा श्रावयति ।

12 स्वामी मूर्खः आसित् चतुरः वा ?

- स्वामी चतुरः आसीत्।

* क्रियापदे वाक्यानि पूरयत।

1 पुस्तकानि विध्यालयं गृहीत्वा गच्छं।

2 बकः हंसः इव श्वेतः भवति।

3 बालकाः बालिकाः च क्रीडाक्षेत्रे क्रीडन्ति।

4 मोहनः कार्यं कृत्वा गृहं गच्छति।

5 वयं विध्यालये पठामः।

6 जनाः उधानेषु भ्रमन्ति।

7 मेघाः उच्चैः गर्जन्ति।

8 सत्यम् एव जयते।

9 अहं पठामि त्वम् अपि पठ।

10 जगन्नाथपुरी कुत्र अस्ति।

11 त्वं कदा पुरी गमिष्यसि।

12 गङ्गा नदी कुतः प्रवहति।

13 तव स्वास्थ्यं कथं अस्ति।

14 वर्षाकाले मयूराः किम् कुर्वन्ति।

15 वृक्षाः फलानि पक्वानि सन्ति।

*संस्कृत शब्द का हिन्दी शब्द लिखित।

1 रचयाम बनाए (हम)

2 क्रान्त्वा पार करके

3 गणयाम (हम) गिनें

4 नायक नेता

5 चैरम् देर तक

6 एकदा एक बार

7 स्नानाय नहाने के लिए

8 निर्मल	साफ़
9 शीतलम्	ठण्डा
10 इदानीम्	अब
11 पुनः	फ़िर् दोबारा
12 श्रुत्वा	सुनकर

*अधोलिखितानि पदानि आधृत्य सार्थकानि वाक्यानि रचयत्।

यूयम्	शिक्षिका	नस्यथ
त्वम्	लेखम्	लेखिष्यसि
आवाम्	पुस्तकं	पठिष्याव
वयम्	चित्राणि	रचयाम :
युवाम्	कथां	कथयिष्यथ :
अहम्	दूरदर्शनं	पश्यामि

* वानरा	वृक्षेषु	कुद्रन्ति
सिंहोः	वनेषु	गर्जन्ति
मयूराः	उधाने	नृत्यन्ति
मत्स्याः	जले	तरन्ति
खगाः	आकाशे	उत्पतन्ति

*अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसार लिखित।

- 1 अजीजः सरलः परिश्रमी च आनयति।
- 2 एक दा सः गृहं गन्तुम् अवकाशं वाञ्छति।
- 3 अजीजः पेटिकांम आनयति।
- 4 मक्षिके स्वामिनं दशतः।
- 5 स्वामी अजिजाय् अवकाशस्य पूर्ण धनं ददात।
- 6 पीडितःस्वामी अत्युच्चैः चित्करोति।

* अधोलिखितानि वाक्यानि शुद्धं इति अशुद्धं कुरुत।

- 1 दशबालकाः स्नानाय अगच्छन्। (आम)
- 2 सर्वे वाटिकायां अभ्रमन्। (न)
- 3 शीते शरीरे कम्पनं न भवति। (न)
- 4 वचने दरिद्रता न् कर्तव्या। (आम)
- 5 बालक स्वं न् अवणयत्। (आम)
- 6 एकः बालकः नधा मग्न। (न)
- 7 काकः कृष्णः न् भवति। (न)
- 8 वैनतेयः पशुः अस्त। (न)

9 अस्माभिः प्रिय वक्तव्यम्।

(आम)

10 कोऽपि पथिकः न् आगच्छत।

(न्)

*तत्समशब्दान् लिखत।

मामा मातुल

मोर मयूर

तारा तारक

कोयल पिक

कबूतर कपोत

*पर्याय पदानि योजयत।

गगने आकाशे

विमले निर्मले

चन्द्र निशाकर

सूर्य दिवाकर

अम्बुद जलद